

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне
Видавець Ю. Кукса
2025

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сойчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 12 від 30.10.2025 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Нова редакція / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України: Національна Академія педагогічних наук України. – К, 2012. 21с.
2. Віттенберг К. Ю., Білоущенко І. Б. Повний курс англійської мови в ДНЗ. – Харків: Основа, 2010. 398с.
3. Вінник В.О. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування: від теорії до практики [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.psyh.kiev.ua>.
4. Гунько С., Гусак Л., Лещенко З. Граючись, учимось: Англійська мова: Програма та методичні рекомендації. – К. : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 88с.
5. Дитина : освітня програма для дітей від 2-ох до 7-ми років / Г. В. Бельська, О. В. Богиніч, Н. І. Богданець-Білокаленко та ін. – К. : Бізнес-Логіка, 2016. 303с.
6. Іванюк О. Англійська мова для малят. Палітра Педагога. 2017. №2. С. 5-12.
7. Казачінер О. С. Заняття з англійської мови в ДНЗ. – Харків : Основа, 2014. 284с.
8. Кулікова І. А., Шкваріна Т. М. Англійська мова для дітей дошкільного віку: Програма та методичні рекомендації. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 48с.

The article examines the peculiarities of organizing foreign language teaching for preschool children. Methodological recommendations for implementing this process in the conditions of group work in preschool education are highlighted.

Keywords: sensitive, communicative competence, phonetic competence, vocabulary, group work, preschool education, preschooler.

УДК 378.016:811.133.1'243]:[81'373. 48:004]

Іванна КРАЛЯ, Вікторія ВОЛОШИН

ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ У ВИКЛАДАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

У статті висвітлюється питання використання мемів у викладанні французької мови. Сьогодні використання мемів у навчальному процесі вже стало «освітнім трендом» і мему розглядаються як ефективне та креативне доповнення до уроку сучасного педагога. Використання мемів для навчання взагалі та для навчання іноземних мов зокрема, з одного боку, модернізує сучасну систему освіти та підвищує ефективність навчального процесу, а з іншого – відповідає психологічним особливостям нового покоління з кліповим мисленням. Мемі мають потужний дидактичний потенціал – їх можна використовувати на будь-якому занятті та на будь-якому етапі заняття. Серед переваг використання мемів на заняттях з французької мови можна назвати такі: мемі дозволяють розслабитись і знижують стрес, підвищують цікавість до предмета та мотивацію, покращують навчальну комунікацію між здобувачами та між педагогом і здобувачами, розвивають критичне мислення, аналітичні здібності, пам'ять, увагу, креативне мислення та емоційний інтелект, підвищують працездатність, допомагають слідувати за новинами та бути в курсі актуальних подій і, найголовніше, сприяють ефективному розвитку франкомовної комунікативної компетенції здобувачів. Залежно від функції, яку мемі виконують у навчальному процесі, можна виділити мемі-інформатори, мемі-візуалізатори, мемі-нагадування, перевірочні мемі для контролю знань, мемі-мотиватори, мемі-релаксатори, мемі-емодзі. Відбір навчальних мемів має відбуватися з урахуванням можливих лінгвістичних і соціолінгвістичних труднощів відповідно до рівня мовної підготовки здобувачів. До того ж викладач має вміти створювати свої власні мемі, використовуючи відповідні комп'ютерні програми або онлайн-інструменти. Використання мемів на заняттях з французької мови доцільно починати з простих завдань, поступово ускладнюючи їх. Такий прийом роботи слід розглядати не як розвагу, а як засіб підвищення ефективності навчального процесу. Крім того, не варто зловживати меміми, оскільки в такому випадку мемі втраять свою здатність викликати сильні емоції та, відповідно, свою дієвість.

Ключові слова: інтернет-мемі, ефективність навчального процесу, іноземна мова, іноземна комунікативна компетентність, здобувачі вищої освіти, функції мемів, мовні та мовленнєві завдання.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сьогодні перед системою освіти загалом і перед вищими навчальними закладами зокрема стоїть невідкладне завдання пошуку й розробки нових підходів, прийомів і методів викладання іноземних мов. Саме тому аналіз педагогічного досвіду інших викладачів має велике значення і дозволяє підвищити компетентність педагогічних працівників і забезпечити якісний навчальний процес із використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

На нашу думку, використання інтернет-мемів для навчання взагалі та для навчання іноземних мов зокрема, з одного боку, модернізує сучасну систему освіти, а з іншого – відповідає психологічним особливостям нового покоління з кліповим мисленням, для якого характерні: здатність швидко переключатися між відмінними смисловими фрагментами; висока швидкість обробки інформації; переважання сприйняття інформації у графічному вигляді, водночас непристосованість до сприйняття лінійної, однорідної інформації, в тому числі довгих книжкових текстів тощо.

Нині досить складно уявити собі комунікацію без інтернет-мемів, особливо в середовищі молоді. Мемі стали невіддільною частиною повсякденного спілкування. Сьогодні мемі є одним із найпопулярніших видів розважального контенту в Інтернеті, сучасна молодь щодня стикається з меміми в соціальних мережах і

месенджерах, а отже, їх можна цілком успішно інтегрувати в освітній процес.

Після того, як термін «мем» (англ. meme) був уведений біологом Річардом Докінзом у 1976 році, це поняття почало вивчатися дослідниками з різних галузей – філософії, психології, соціології, культурології, лінгвістики, дискурсології, когнітивістики, перекладознавства та ін. Меми набули поширення і в освітній сфері. Можна сказати, що використання мемів у навчальному процесі вже стало «освітнім трендом» [1] і меми розглядаються як ефективне та креативне доповнення до уроку сучасного педагога.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика популярність мемів привернула увагу педагогів, які визнають за мемами потужний дидактичний потенціал і пропонують різні способи їх використання для навчання гуманітарних, природничих і точних дисциплін. Серед публікацій останніх років можна відзначити роботи таких дослідників: А. Арінархова [2], В. Бойта [3], Н.Л. Вільхова [4], В.В. Дубовик [5], І.А. Коляда [6], К.М. Костюченко [7], О. Писарчук [8], Л.М. Поліщук [9], А. Приходько [10], Л.М. Сич [11], Н.М. Таранюк [12], Н.М. Токар [13], А. Roberge [14] та ін.

Під мемом, або інтернет-мемом, розуміємо будь-яку дотепну коротку інформацію (фразу, зображення, звукоряк, відео) іронічного характеру, яка відтворює певне ставлення до подій чи обставин і поширюється в Інтернеті [1; 3, с. 18; 10, с. 295]. Найпопулярнішими є меми у форматі зображення із влучним жартівливим текстовим поясненням.

Серед компонентів мему можна виділити:

- *інформаційну складову*: в основі мему може бути певна фраза, спірне питання, формула, афоризм тощо;
- *емоційну складову*: сенс мему – гумор, емоційна близькість поєднання зображення та текстової складової для певної групи учнів (наприклад, певний клас чи паралель);
- *парадокс, новий сенс загальновідомого*: використання гри слів, оксюморонів, метафор, переносного значення слів, тобто ситуації, коли певне словосполучення набуває нового нетипового значення [1; 3, с. 18; 4; 5, с. 18; 7; 10, с. 296].

Серед функцій мемів в освітньому просторі можна назвати:

- *репрезентативна*: відтворення побаченого, прочитаного чи почутого;
- *комунікативна*: мовленнєва реакція на мем (текст і малюнок);
- *креативна*: творче опрацювання навчальної інформації з використанням сучасних онлайн-інструментів;
- *дидактична*: засвоєння знань, умінь, формування навичок;
- *візуальна*: реалізація дидактичного принципу наочного представлення навчальної інформації.
- *виховна*: формування переконань, уявлень;
- *стимулююча*: сприяння позитивному, раціональному і доцільному розв'язанню педагогічних проблем;
- *регульовальна*: налаштування стосунків між педагогом та учнями [10, с. 296].

До переваг використання мемів у навчальному процесі можна віднести такі: меми дозволяють розслабитись, підвищують цікавість до предмета, покращують навчальну комунікацію між учнями та між педагогом і учнями, розвивають критичне мислення, аналітичні здібності, пам'ять, увагу, креативне мислення та емоційний інтелект, підвищують працездатність [7; 8, с. 59; 13]. Треба також додати, що меми допомагають слідкувати за новинами і бути в курсі актуальних подій. Крім того, це ще один привід для використання автентичних матеріалів на заняттях.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання про використання інтернет-мемів у навчальному процесі взагалі і при навчанні іноземних мов зокрема виникло відносно недавно, тому воно залишається актуальним і потребує подальшого дослідження. До того ж використання такого прийому навчання для викладання французької мови не було предметом окремого наукового дослідження.

Мета статті – дослідити особливості використання інтернет-мемів на заняттях з французької мови. Для розв'язання поставлених завдань було застосовано методи аналізу, синтезу, класифікації та систематизації інформації, спостереження і моделювання фрагментів занять із застосуванням інтернет-мемів, узагальнення отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. Практичний досвід викладання французької мови як другої іноземної показує, що меми можна використовувати на будь-якому занятті та на будь-якому етапі заняття. Розглянемо питання використання мемів на практичних заняттях з французької мови за такими показниками: функціональна класифікація мемів, критерії відбору мемів, приклади завдань із використанням мемів, обмеження у використанні мемів.

Функціональна класифікація мемів. Залежно від функції, яку меми виконують у навчальному процесі, їх можна об'єднати у кілька груп:

- *меми-інформатори* містять певну інформацію і використовуються для пояснення правил, повідомлення теми заняття, відтворення побаченого, прочитаного чи почутого, знайомства з культурою, історією та традиціями франкомовних країн тощо;
- *меми-візуалізатори* використовуються, з одного боку, для презентації та активізації нового

матеріалу, а з іншого – для повторення та закріплення пройденого матеріалу, наприклад, меми з лексичними одиницями, фразеологізмами, граматичними явищами, що вивчаються;

- *меми-нагадування* для попередження помилок;
- *перевірочні меми* для контролю знань, наприклад, меми з навмисними помилками для знаходження і виправлення помилок (лексичних, граматичних, стилістичних, змістових), меми «Правда чи ні»;
- *меми-мотиватори* використовуються для того, щоб похвалити здобувачів, які демонструють відмінні результати в навчанні, активно працюють на заняттях, правильно відповідають; щоб підбадьорити тих, хто старається, але щось не виходить; щоб підвищити мотивацію до вивчення французької мови та спонукати до певної дії (наприклад, слухати французькі пісні, дивитися фільми або відео французькою, читати франкомовну пресу тощо);
- *меми-релаксатори* знімають втому і підвищують працездатність;
- *меми-емодзі* слугують для вираження емоцій, почуттів, реакцій, настроїв, рефлексії.

Критерії відбору мемів. Безумовно, не всі меми є зрозумілими здобувачам. По-перше, здобувачі можуть постати перед лінгвістичними труднощами: меми можуть містити незрозумілі слова і вирази, що є важкими для перекладу, граматичні явища, які ще не вивчалися, складні синтаксичні структури тощо.

По-друге, можуть виникнути труднощі соціокультурного характеру: меми можуть містити імена персонажів, цитати з книг, фільмів, згадки про події тощо, відомі й одразу зрозумілі саме носіям французької мови і не завжди або не одразу зрозумілі тим, хто вивчає французьку мову як іноземну. Отже, перед викладачем постає завдання не тільки пошуку мемів на те чи інше явище, що вивчається, але й відбору мемів з урахуванням можливих лінгвістичних і соціокультурних труднощів.

Одним зі шляхів подолання цих труднощів є створення власних мемів, зважаючи на рівень мовної підготовки здобувачів. Для цього існує велика кількість онлайн-інструментів, наприклад, *Meme Generator*, *Meme Creator*, *Make a Meme*, *Meme-Arsenal*, *ImgFlip* та ін. Можна створювати меми і за допомогою онлайн-платформи Canva. Всі сервіси мають зрозумілий інтерфейс і дуже прості в користуванні.

Приклади завдань із використанням мемів. Використовуючи меми на практичних заняттях з французької мови, доцільно починати з простих завдань, поступово ускладнюючи їх. Можна запропонувати такі мовні та мовленнєві завдання:

- прочитайте і перекладіть текст мему, зберігаючи його значення;
- вгадайте значення слова / виразу;
- знайдіть у тексті мему явище, що вивчається;
- оберіть мем, який найбільше відповідає змісту прочитаного / побаченого/ почутого;
- оберіть мем, який виражає ваші емоції, почуття, настрої;
- «Правда чи ні?»;
- знайдіть і виправте помилки;
- з'єднайте текст із відповідним зображенням;
- придумайте текст до зображення;
- висловіть своє розуміння мему / висловіть власну думку;
- знайдіть в Інтернеті мем до заданої теми з певними лексичними або граматичними явищами;
- створіть мем за запропонованим зразком;
- створіть мем із використанням нового слова / стійкого словосполучення/ граматичного явища, що вивчається;
- передайте зміст прочитаного / побаченого / почутого за допомогою мему;
- створіть мем за заданою темою;
- створіть мем, в якому правила будуть подані в дещо незвичному осучасненому форматі.

Для більш просунутого рівня рекомендується додавати завдання «Поясніть / аргументуйте свій вибір (свою відповідь)».

Слід також додати, що у випадку, коли здобувачі освіти створюють меми самостійно, викладач має перевіряти їхню правильність і зупинитися на поясненні деяких аспектів, які викликають труднощі.

Обмеження у використанні мемів. Використовуючи меми на заняттях, треба пам'ятати про деякі обмеження:

1. Не варто зловживати мемами, оскільки якщо здобувачі до них звикнуть, то меми вже не будуть викликати сильні емоції і будуть сприйматися як щось банальне. А саме емоційно забарвлена інформація краще запам'ятовується.
2. Використовувати меми слід не для розваги, а для підвищення ефективності навчального процесу.
3. Необхідно дотримуватись етики, заборонено застосовувати вульгарні жарти та «чорний гумор».

Висновки. Отже, практичний досвід використання мемів на заняттях з французької мови як другої іноземної показує, що меми мають потужний дидактичний потенціал – меми можна використовувати на будь-якому занятті та на будь-якому етапі заняття. Залежно від функції, яку меми виконують у навчальному процесі, можна виділити меми-інформатори, меми-візуалізатори, меми-нагадування, перевірочні меми для контролю

знань, меми-мотиватори, меми-релаксатори, меми-емодзі. Відбір навчальних мемів має відбуватися з урахуванням можливих лінгвістичних і соціолінгвістичних труднощів відповідно до рівня мовної підготовки здобувачів.

Використання мемів на практичних заняттях з французької мови має численні переваги, відповідає інтересам здобувачів і сприяє ефективному розвитку франкомовної комунікативної компетенції.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на більш детальне вивчення використання мемів для розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності – говоріння, аудіювання, читання та письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Освітній тренд: використання інтернет-мемів на уроках : пост. URL: <https://naurok.com.ua/post/osvitniy-trend-vikoristannya-internet-memiv-na-urokakh>
2. Арінархова А. Як створювати наукові меми для уроків : стаття. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-stvoryuvaty-naukovi-memy-dlya-urokiv/>
3. Бойта В. Створення мемів як засіб підвищення читацької компетентності та рівня запам'ятовування навчального матеріалу з літератури у коледжах художньо-естетичного профілю. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2022. № 265. С. 17-20.
4. Вільхова Н.Л. Використання мемів для кращого запам'ятовування найбільш проблемних тем із української мови та літератури. URL: <https://vseosvita.ua/library/statta-vikoristanna-memiv-dla-krasogo-zapamato-vuvanna-najbils-problemnih-tem-iz-ukrainskoi-movi-ta-literaturi-459855.html>
5. Дубовик В.В. Сучасні технології візуалізації навчального матеріалу на лекційних заняттях із лінійної алгебри. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського. Серія: Педагогіка*. 2019. Вип. 1 (126). С. 15-22.
6. Коляда І.А. Вивчення історичних особистостей на уроках історії України у 8 класі: впровадження інноваційних підходів. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Вип. 82. С. 71-77.
7. Костюченко К.М. Креативне та інноваційне вивчення історії. Використання мемів на уроках історії. URL: https://urok.osvita.ua/materials/edu_technology/64998/
8. Писарчук О. Використання гумору в умовах дистанційного навчання учнів початкової школи. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія»*. 2022. №1. С. 51-61.
9. Поліщук Л.М. Використання мемів для креативного викладання хімії. URL: <https://vsimosvita.com/stattya-vykorystannya-memiv-dlya-kreatyvno-go-vykladannya-himiyi/> (дата звернення: 19.07.2023).
10. Приходько А. Дидактичний потенціал використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. 2021. Вип. 39, т. 2. С. 293-298.
11. Сич Л.М. Мемі на уроках зарубіжної літератури. URL: http://zarlitslm.blogspot.com/p/blog-page_4.html
12. Таранюк Г.В. Мемі на уроках в початковій школі. URL: <https://vseosvita.ua/library/memy-na-urokakh-v-pochatkovii-shkoli-672783.html>
13. Токар Н.М. Використання мемів на уроках англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-memiv-na-urokakh-angliysko-movi-271173.html>
14. Roberge A. Les « memes » peuvent-ils être pédagogiques ? URL: <https://cursus.edu/fr/12185/les-memes-peuvent-ils-etre-pedagogiques>

The article examines the issue of using memes for teaching the French language. Today, the use of memes in the educational process has already become an "educational trend" and memes are considered as an effective and creative addition to the modern teacher's lesson. The use of memes for teaching in general and for teaching foreign languages in particular, on the one hand, modernizes the modern education system and increases the effectiveness of the educational process, and on the other hand, it corresponds to the psychological characteristics of the new generation that has clip thinking. Memes have a powerful didactic potential, they can be used during any lesson and at any stage of the lesson. The advantages of using memes in French language classes are the following: memes allow to relax and reduce stress, increase interest in the subject and motivation, improve educational communication between learners and between the teacher and learners, develop critical thinking, analytical abilities, memory, attention, creative thinking and emotional intelligence, increase work capacity, help to follow the news and keep abreast of current events and, most importantly, contribute to the effective development of the learners' French-speaking communicative competence. Depending on the function that memes perform in the educational process, we can distinguish informative memes, visualizing memes, reminding memes, knowledge control memes, motivating memes, relaxing memes, and emoji memes. The selection of educational memes should take into account possible linguistic and sociolinguistic difficulties in accordance with the learners' French language level. Also, the teacher should be able to create his own memes using appropriate computer programs or online tools. Using memes in French language classes is advisable to start with simple tasks, gradually increasing their complexity. This educational technique should not be considered as entertainment, but as a means of increasing the effectiveness of the educational process. Moreover, the teacher should not abuse memes, because in this case memes will lose their ability to evoke strong emotions and, accordingly, their effectiveness.

Keywords: effectiveness of the educational process, foreign language, foreign language communicative competence, higher education students, functions of memes, language and speech tasks.

УДК 811'243(07):[37.091.33:796]

Світлана РОМАНЮК, Маргарита КУШНІР

ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ

У статті розглядається застосування ігрових методів у процесі навчання іноземної мови дітей дошкільного віку. Показано, що ігрова діяльність є природною формою пізнання для дитини та сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності. Визначено ефективні види ігор, які допомагають поєднувати навчальний і виховний аспекти. Особливу увагу приділено ролі педагога у створенні мотиваційного середовища, що стимулює мовленнєву активність дітей. Підкреслюється, що гра не лише полегшує засвоєння мовного матеріалу, а й формує позитивне ставлення до процесу навчання, розвиває уяву, пам'ять і соціальні навички. Зазначено, що успішне впровадження ігрових методів потребує врахування вікових особливостей дітей, їхнього рівня мовної підготовки та емоційного стану. Ігри мають бути змістовними, доступними та емоційно привабливими, щоб викликати інтерес і бажання спілкуватися іноземною мовою. У статті також наголошується на важливості поєднання ігрових форм з іншими видами діяльності – художньою, музичною, руховою – для забезпечення цілісного розвитку дитини та створення багатогранного мовного середовища. Таким чином, гра розглядається як ефективний засіб інтеграції навчального процесу, що сприяє гармонійному розвитку особистості дошкільника.

Ключові слова: іноземна мова; дошкільна освіта; ігрові методи; комунікація; компетентність; розвиток мовлення; мотивація.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та розширення міжкультурних контактів зростає потреба у формуванні іншомовної компетентності вже на етапі дошкільної освіти. Водночас традиційні методи навчання часто не враховують вікових особливостей дітей. Це зумовлює актуальність пошуку ефективних педагогічних технологій, серед яких ігрові методи займають провідне місце.

Аналіз останніх досліджень. Питання використання ігрової діяльності у процесі навчання іноземної мови знайшло відображення в наукових працях таких авторитетних методистів, як Є.І. Пассов, І.М. Верещагіна, Д.Б. Ельконін, М.М. Скаткін, Є.І. Негневицька та інших.

Метою статті є обґрунтування ефективності використання ігрових методів у процесі навчання іноземної мови дітей дошкільного віку для формування їхньої комунікативної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Ігрові методи навчання іноземної мови у дитячому садку є надзвичайно важливими для формування мовленнєвої компетентності дошкільників, адже саме гра виступає провідною діяльністю в цьому віковому періоді. Через гру дитина пізнає світ, вчиться взаємодіяти з оточенням, розвиває уяву, мислення, пам'ять і мовлення. Саме тому ігрова форма навчання іноземної мови є найбільш природною, ефективною та емоційно комфортною для малюка. Вона дозволяє уникнути перевантаження, зберігаючи інтерес до навчального процесу, і водночас сприяє глибшому засвоєнню мовного матеріалу.

Гра створює умови для активного включення дитини в іншомовне середовище, де вона не просто повторює слова чи фрази, а використовує їх у контексті, що наближається до реального спілкування. Це допомагає зняти психологічний бар'єр, який часто виникає при спробі висловитися незнайомою мовою, і стимулює мовленнєву активність. Діти починають говорити іноземною мовою невимушено, із задоволенням, адже гра асоціюється у них з позитивними емоціями, а не з обов'язком чи контролем.

Ігрова діяльність також сприяє розвитку соціальних навичок, таких як вміння слухати, домовлятися, працювати в команді, що є важливими складовими комунікативної компетентності. У процесі гри діти навчаються не лише мовленнєвим формам, а й культурним особливостям іншомовного середовища, що розширює їхній світогляд і формує толерантне ставлення до інших культур. Крім того, гра дозволяє педагогу гнучко адаптувати навчальний матеріал до рівня розвитку кожної дитини, враховуючи її інтереси, здібності та емоційний стан [1].

Загалом, роль ігрової діяльності у навчанні іноземної мови дошкільників є визначальною. Вона забезпечує не лише ефективне засвоєння мовного матеріалу, а й формує позитивне ставлення до навчання, розвиває особистість дитини та створює міцний фундамент для подальшого оволодіння іноземною мовою в шкільному віці. Ігрові методи сприяють розвитку емоційної чутливості, уяви та творчого мислення, що є важливими складовими загального розвитку дитини. Вони допомагають створити атмосферу довіри, де дитина почувається вільно й упевнено у власних мовленнєвих спробах. Завдяки грі іноземна мова сприймається не як складний предмет, а як захопливий засіб спілкування та пізнання світу.

Ігрові методи навчання іноземної мови у дитячому садку є важливою складовою сучасного педагогічного процесу, що забезпечує ефективне засвоєння мовного матеріалу дітьми дошкільного віку. У цьому віці діти сприймають світ через гру, тому саме ігрова діяльність є найприроднішою формою навчання. Вона дозволяє поєднувати пізнавальні завдання з емоційним комфортом, сприяє розвитку мовленнєвої активності, знімає психологічні бар'єри та формує позитивне ставлення до іншомовного спілкування.

Серед різноманіття ігрових методів особливе місце займають рольові ігри, які моделюють ситуації

ЗМІСТ

Людмила МОРОЗ РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ SPEECH В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА МОВЛЕННІ	3
Наталія МІЧУДА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РУХ/MOTION В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	6
Галина СІЛКОВА, Богдан КОЗЕЛ АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН У КОНТЕКСТІ СПРИЙНЯТТЯ ПУБЛІЧНИМИ УПРАВЛІНЦЯМИ В УКРАЇНІ	9
Тетяна ЧЕРНІГОВЕЦЬ, Тетяна ХЕВЗЮК ВПРОВАДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	13
Людмила МОРОЗ, Наталія САВИЧ СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У МОЛОДШІЙ ШКОЛІ	16
Світлана РОМАНЮК, Галина КУЗЬМИЧ БІЛІНГВІЗМ У РАННЬОМУ ДИТИНСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ	20
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Микола ФІЛОНЧУК ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	21
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Марія ЛОГАЩУК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ	26
Владислав КОВАЛЮК, Софія БУЯН ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВІТНІХ МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	31
Людмила ЯСНОГУРСЬКА ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	35
Наталія ДАНИЛОВА, Аліна СКРИПНЮК ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	39
Наталія МІЧУДА, Дарина КАМІНСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	42
Алла ДУБРОВА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	46
Світлана РОМАНЮК, Юлія МОСНІЦЬКА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Людмила МОРОЗ, Олена БОСАК СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	54
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Сніжана ТРОФІМЧУК ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	58
Вероніка ТРОФІМЧУК ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	61
Ольга КОЗЛЮК, Галина ЗЕНЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	66
Наталія МІЧУДА, Лариса ЛИНДА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ В ЗДО	68
Іванна КРАЛЯ, Вікторія ВОЛОШИН ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ У ВИКЛАДАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	70
Світлана РОМАНЮК, Маргарита КУШНІР ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ	74
Лілія ДЕНИСЮК, Уляна КРИСЮК ПІСНІ, ВІРШИКИ ТА КАЗКИ ЯК ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ РАННЬОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	76
Оксана ГУМІНСЬКА, Анастасія КУШНІРУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ЗАСОБАМИ ПІСНІ	79
Оксана КОСАРЕВА, Вікторія ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	81
Іванна КРАЛЯ, Ірина ЧУМАК ДОШКІЛЬНЯТА ТА ІНОЗЕМНА МОВА: ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ	83
Тетяна КРИЖАНОВСЬКА, Соломія БАЙЧУРА ВПЛИВ МУЗИКУВАННЯ НА ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	85
Клавдія ДЖЕДЖЕРА, Євгенія МАЦОЛА МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ, ЗОРУ, МОВЛЕННЯ	87
Оксана КОСАРЕВА, Людмила ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	91
Галина СІЛКОВА, Владислав ОМЕЛЬЧУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	92
Людмила ЛУК'ЯНИК, Леся КОТЯШ, Наталія МІЛЬТО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК	

КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ЗМІСТОВИХ ЛІНІЙ «БЕЗПЕКА» ТА «ДОБРОБУТ» НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	96
Микола ОСТАПЧУК, Ольга АНТОНЮК FEATURES OF RECEIVING SOCIAL SERVICES BY INTERNALLY DISPLACED PERSONS (UKRAINE, PERIOD 2022-2025)	98
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	103
ЗМІСТ	105

Наукове видання

ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника
Петрівський Я.Б.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Мороз Л.В.

Технічний редактор
Ковалюк В.В.

Комп'ютерна верстка
Ковалюк В.В., Ясногурська Л.М.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

Видавець Юрій Кукса
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 8301 від 9 травня 2025 р.
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33000;
097 42 66 444

Видання розміщене на сайті:
<http://www.repository.rshu.edu.ua/>

